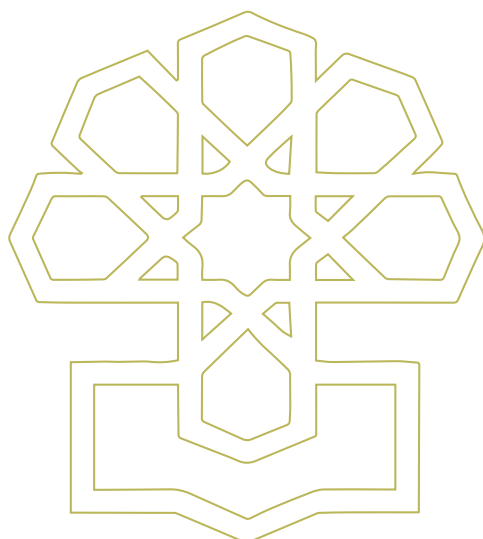

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

بررسی عملکرد تبصره‌ها و جداول اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بودجه ۱۴۰۲ حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

محبوبه محمدعلی

چکیده

آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی آموزش‌هایی هستند که فرد را برای احراز شغل، حرفه و کسب و کار آماده می‌کنند. در سال ۱۴۰۱ شعار سال که مقام معظم رهبری اعلام فرمودند تولید، دانش بنیان و اشتغال آفرین و در سال ۱۴۰۲ مهارت تورم و رشد تولید بوده است. لذا با وجود رابطه مثبت میان اشتغال و آموزش‌های مهارتی شاهد کاهش روند نزولی اختصاص تبصره‌ها یا بندهایی از آن به این حوزه هستیم.

تبصره‌های مرتبط با حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در قانون بودجه ۱۴۰۲ که شامل جزء «۳» بند «ک» تبصره «۱»، بند «ب» تبصره «۳»، بند «الف» تبصره «۹» و بند «الحاقی ۱» تبصره «۱۸» هستند فاقد عملکردند. اما در خصوص عملکرد اعتبارات جداول وضعیت تخصیص اعتبارات هزینه‌ای در دانشگاه فنی و حرفه‌ای، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، دانشگاه جامع علمی-کاربردی، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای، قرارگاه مهارت‌آموزی حاکی از آن است که اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های فوق به جز قرارگاه مهارت‌آموزی مطلوب و نسبت به شاخص حدود ۶۷ درصدی ۸ ماه گذشته از سال مطلوب می‌باشد.

اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در دانشگاه فنی و حرفه‌ای حدود ۴۱ درصد و دانشگاه شهید رجایی ۵۵ درصد تخصیص یافته است؛ در حالی که این شاخص در سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای ۲۲ درصد و هنرستان‌های آموزش و پرورش ۳۳ درصد می‌باشد. با توجه به نقش مهم این اعتبارات پایین بودن این شاخص موجب افت کیفیت ارائه آموزش در مورد اخیر می‌شود.

مشخصات گزارش:

دفتر مطالعات آموزش و فرهنگ
گروه آموزش و پرورش و
فنی و حرفه‌ای

شماره مسلسل:

۲۷۰۱۹۵۹۲

تاریخ انتشار:

۱۴۰۲/۱۱/۷

بیان / شرح مسئله

آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی آموزش‌هایی هستند که فرد را برای احراز شغل، حرفه و کسب و کار آماده می‌کنند. در سال ۱۰۴۱ شعار سال تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین و در سال ۲۰۴۱ مهار تورم و رشد تولید بوده است. به این جهت به نظر می‌رسید که قانون بودجه توجه جدی‌تری به این آموزش‌ها داشته باشد.

بررسی عملکرد دستگاه‌های اصلی ارائه‌کننده آموزش‌های فنی و حرفه‌ای شامل وزارت آموزش و پرورش (دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی و شاخه فنی و حرفه‌ای و کار دانش)، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (دانشگاه فنی و حرفه‌ای و دانشگاه جامع علمی-کاربردی)، قرارگاه مهارت‌آموزی و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی (سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای) در ارتباط با تبصره‌ها و جداول قانون بودجه ۲۰۴۱ حاوی نکات ذیل است:

یافته‌های کلیدی

۱. تبصره‌های «۱» بند «ک» جزء «۳» با موضوع سهم دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی از ۵٪ منابع حاصل از فروش مواد اولیه قیر از محل تحویل نفت خام، تبصره «۳» بند «ب» با موضوع بازپرداخت ۵۰٪ تسهیلات دریافتی از وام‌های خارجی (فاینانس) از محل اعتبارات بودجه عمومی، تبصره «۹» بند «الف» با موضوع دریافت تسهیلات از بانک‌ها همراه با توثیق اموال و بازپرداخت در سقف درآمد اختصاصی و تبصره «۱۸» بند «الحاقی ۱» با موضوع تسهیلات جهت اشتغال سربازان مهارت‌آموخته مرتبط با آموزش‌های فنی و حرفه‌ای هستند. عملکرد کلیه تبصره‌های مذکور تا پایان آبان ۱۴۰۲ صفر بوده است.

نکته قابل توجه در خصوص اعتبارات بند «ب» تبصره «۳» موضوع استفاده از محل اعتبارات مالی خارجی (فاینانس) با وجود اهمیت زیادی که در جهت تکمیل و به‌روزرسانی تجهیزات کارگاهی و آزمایشگاهی دارد به دلیل ضعف در تعاملات بانکی بین‌المللی و عدم آشنایی دانشگاه‌ها و سایر مؤسسه‌های آموزشی و پژوهشی در طی مراحل و فرایند دریافت تسهیلات مالی بین‌المللی باعث شده است که تحقق عملکرد این بند وابسته به توانمندی‌های سازمانی باشد و فرایندها به صورت نظام‌مند پیش نرود.

۲. اعتبارات مربوط به دستگاه‌های اصلی ارائه‌کننده آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مندرج در جداول قانون بودجه نشان می‌دهد عملکرد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های فوق که بیشتر مربوط به حقوق و دستمزد است در سطح ۸ ماه اول سال حدود ۶۷ درصد محقق شده است. البته اعتبارات قرارگاه مهارت‌آموزی ۲۶ درصد تخصیص یافته است که تعهدات این نهاد را نسبت به دستگاه‌های ارائه‌کننده آموزش و طرف قرارداد با قرارگاه را با چالش مواجه می‌سازد.

اعتبارات تملک‌داری‌های سرمایه‌ای دستگاه‌ها در سطح مورد انتظار ۸ ماهه در دانشگاه فنی و حرفه‌ای (۴۰٪) و دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی (۵۵٪) محقق شده است، اما نسبت به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای ۲۲ درصد و هنرستان‌ها ۳۳ درصد تخصیص یافته است که به کیفیت ارائه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای آسیب جدی می‌رساند.

نکته پایانی آنکه عملکرد تبصره‌ها در اجرا پیچیده و توأم با چالش‌های زیادی است که موجب فرسودگی نیروی انسانی درگیر با موضوع است که در نتیجه به عدم تحقق منتهی می‌شود.

۱. مقدمه

آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی آموزش‌هایی هستند که فرد را برای احراز شغل، حرفه و کسب و کار آماده می‌کنند. هدف از این آموزش‌ها افزایش توانایی‌های فرد (شایستگی) و انجام مطلوب‌تر کار در محدوده وظایف شغلی است.

در سال ۱۴۰۱ شعار سال که مقام معظم رهبری اعلام فرمودند تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین و در سال ۱۴۰۲ مهار تورم و رشد تولید بوده است. با توجه به نقش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در ایجاد اشتغال و استمرار آن (اشتغال پایدار) تحقق بخشی از شعار هر دو سال وابسته به توجه جدی این حوزه بوده است.

در قانون بودجه ۱۴۰۲ در تبصره‌های «۱» بند «ک» جزء «۳» با موضوع سهم دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی از ۵٪ منابع حاصل از فروش مواد اولیه قیر از محل تحویل نفت خام، تبصره «۳» بند «ب» بازپرداخت ۵۰٪ تسهیلات دریافتی از محل فاینانس در سال‌های قبل از محل اعتبارات بودجه عمومی، تبصره «۹» بند «الف» با موضوع دریافت تسهیلات از بانک‌ها تا سقف عملکرد درآمد اختصاصی با توثیق اموال و تبصره «۱۸» بند «الحاقی ۱» موضوع پرداخت تسهیلات به سربازان منقضی خدمتی که در دوران خدمت یا قبل از آن مهارت کسب کرده‌اند در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای اعتبارات یا تسهیلاتی را تعیین کرده است. [1]

تبصره‌های مربوط به حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در قانون بودجه ۱۴۰۲ به شرح ذیل است:

■ تبصره «۱» - بند «ک» - جزء «۳» به استناد قانون اصلاح بند «ک» تبصره «۱» قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور

مصوب ۱۴۰۲/۹/۱۱ مجلس شورای اسلامی

در سال ۱۴۰۲ وزارت نفت مکلف است معادل مبلغ دویست هزار میلیارد (۲۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال نفت خام از محل منابع در اختیار شرکت ملی نفت ایران را در اختیار پالایشگاه‌ها قرار داده و به میزان آن به صورت ماهانه از ابتدای سال ۱۴۰۲ مواد اولیه قیر (و کیوم‌باتوم) با پنجاه درصد (۵۰٪) قیمت بهابازار (بورس) در اختیار وزارت راه و شهرسازی قرار دهد تا وزارتخانه مزبور آن را براساس گزارش اجرای برنامه مصوب هر دستگاه به صورت مرحله‌ای به دستگاه‌های اجرایی موضوع این بند تخصیص دهد. وزارت نفت مبلغ مذکور را در حساب‌های فی‌مابین خود و خزانه‌داری کل کشور اعمال و آن را از محل خوراک تحویلی تسویه می‌نماید. وزارت نفت مکلف است مابه‌التفاوت آن را با تعدیل قیمت ماهانه خوراک از طریق شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران، جبران و اعمال حساب کند. در صورت کاهش قیمت قیر، مقدار قیر تحویلی به وزارت راه و شهرسازی افزایش می‌یابد. مهلت هزینه کرد اعتبار موضوع این بند تا پایان شهریورماه ۱۴۰۳ می‌باشد. سهم دستگاه‌های اجرایی به شرح زیر می‌باشد:

۳. وزارت آموزش و پرورش (سازمان نوسازی و توسعه و تجهیز مدارس کشور برای نوسازی مدارس و فضاهای آموزشی و فرهنگی وزارت آموزش و پرورش و همچنین پردیس‌های دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی) پنج درصد (۵٪).

■ تبصره «۳» - بند «ب»

تعهد بازپرداخت تسهیلات مالی خارجی مربوط به تجهیزات کارگاهی مراکز فنی و حرفه‌ای و آزمایشگاهی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های دولتی و آزمایشگاه‌های دولتی مستقر در پارک‌های علم و فناوری و تجهیزات صوتی و تصویری مورد نیاز در مراکز اصلی صدا و سیما برای تحقق مأموریت‌های فناورانه آنها و پنجاه درصد (۵۰٪) از تسهیلات یاد شده بابت تأمین ناوگان و تجهیزات قطار شهری از محل اعتبارات بودجه عمومی پیش‌بینی می‌شود.

■ تبصره «۹» - بند «الف»

به دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزشی و پژوهشی دولتی و پارک‌های علم و فناوری اجازه داده می‌شود با تصویب هیئت امنای خود تا سقف عملکرد در آمد اختصاصی سال ۱۴۰۱ نسبت به اخذ تسهیلات از بانک‌ها از محل توثیق اموال در اختیار خود اقدام کنند و در جهت تکمیل طرح‌های تملک‌داری‌های سرمایه‌ای با اولویت ساخت، خرید و تکمیل خوابگاه‌های دانشجویان متأهل و خرید تجهیزات آزمایشگاهی خود مشروط به بازپرداخت اقساط از محل درآمد اختصاصی اقدام کنند. همچنین دانشگاه‌های مذکور می‌توانند نسبت به تغییر کاربری و تبدیل به احسن نمودن املاک خود و تبدیل آن به خوابگاه‌های دانشجویان متأهل با تصویب هیئت امنای اقدام نمایند.

■ تبصره «۱۸» - بند «الحاقی ۱»

تا مبلغ بیست هزار میلیارد ریال (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) از محل منابع این حساب تسهیلات جهت اشتغال سربازانی که خدمت وظیفه را سپری نموده‌اند با معرفی ستاد کل نیروهای مسلح پرداخت می‌شود.

گزارش دستگاه‌ها شامل اطلاعات ذیل است:

۱. دانشگاه فنی و حرفه‌ای

الف) عملکرد تبصره‌ها

■ تبصره «۳» بند «ب»: بدون عملکرد

■ تبصره «۹» بند «الف»: بدون عملکرد

امکان استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) جهت تکمیل تجهیزات کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌ها فرصت مناسبی است؛ خصوصاً باتوجه به مأموریت‌های این دانشگاه که نیاز جدی به تجهیز کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌ها وجود دارد و با توجه به ظرفیت بازپرداخت آن از محل منابع بودجه عمومی، اما متأسفانه دانشگاه اقدامات لازم جهت بهره‌برداری از این تسهیلات انجام نداده است، این بند در مسیر تحقق با دو چالش عمده مواجه است:

اول، ضعف در تعاملات بانکی بین‌المللی، دوم، عدم آشنایی دانشگاه‌ها و سایر مؤسسه‌های آموزشی و پژوهشی در طی مراحل و فرایند دریافت تسهیلات مالی بین‌المللی. همین عوامل باعث شده است که تحقق عملکرد این بند وابسته به توانمندی‌های سازمانی باشد و فرایندها به صورت نظام‌مند پیش نرود.

تسهیلات مالی آن هم از محل منابع خارجی قاعدتاً برای سرمایه‌گذاری‌های دارای بازده استفاده می‌شود که از محل عایدات طرح،

وام آن بازپرداخت می‌شود. به دلیل نیاز خرید تجهیزات به منابع ارزی و به دلیل آنکه خرید این تجهیزات بازدهی اقتصادی برای بازپرداخت ندارد، دولت اقدام به تعهد بازپرداخت آن کرده است. با توجه به مشکلات بیان شده در اخذ تسهیلات خارجی توسط دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی بهتر است دولت رأساً اقدام به اخذ تسهیلات خارجی (فاینانس) کرده و ضمن پیش‌بینی منابع بازپرداخت آن در بودجه‌های سنواتی، اقدام به تخصیص این تسهیلات به دستگاه‌های تعیین شده باشد. در خصوص بند «الف» تبصره «۹» هم با توجه به تعدد مراکز دانشگاه (۱۸۲ مرکز)، از یک سو و درآمدزا نبودن برخی از دانشکده‌ها، دریافت تسهیلات و توزیع آن با مشکل مواجه می‌شود و در نتیجه موجب انصراف دانشگاه از دریافت این تسهیلات می‌شود.

ب) عملکرد جدول (اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای)

اعتبارات مصوب در قانون بودجه ۱۴۰۲ (میلیون ریال)						
عنوان و کد دستگاه	هزینه‌ای	مورد انتظار	درصد تحقق	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	مورد انتظار	درصد تحقق
۱۲۷۷۶۰ - دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۲۴/۵۰۷/۰۵۰	۱۶/۳۳۸/۰۳۳ ۶۶,۷%	۱۴/۶۹۵/۴۲۲ ۶۰%	۴/۳۸۳/۸۵۰	۲/۹۲۲/۵۶۶ ۶۶,۷%	۱/۱۹۵/۲۶۷ ۴۰,۸%

مأخذ: نامه شماره ۲۵/۱۰۰۸ مورخ ۱۴۰۲/۹/۷. [۲]

میزان تحقق اعتبارات هزینه‌ای از سقف مورد انتظار یعنی هشت دوازدهم ۶,۵ درصد کمتر می‌باشد البته با این میزان از تحقق، احتمال تخصیص کامل تا پایان سال وجود دارد. اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تاکنون ۴۰,۸ درصد تخصیص یافته است.

۲. دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی

الف) عملکرد تبصره‌ها

■ تبصره «۱» بند «ک» جزء «۳»: عملکرد این تبصره تا پایان آبان ماه صفر بوده است که علت آن اختلافات بین دستگاهی و مشکلاتی بوده که در چرخه تخصیص قیر و ماده اولیه آن وجود داشته است که سرانجام نیز به اصلاح قانون در ۱۴۰۲/۹/۱۱ انجامید.

■ تبصره «۳» - بند «ب»: بدون عملکرد

■ تبصره «۹» بند «الف»: بدون عملکرد

حکم اختصاص قیر رایگان به دستگاه‌های متقاضی قیر چند سالی است که در قوانین بودجه سنواتی درج می‌شود. در سال ۱۴۰۲ نیز مطابق اصلاحیه بودجه، دولت مکلف به تخصیص قیر رایگان به دستگاه‌های تعیین شده از جمله دانشگاه‌ها شده است. تنها مصرف قیر رایگان در طرح‌های عمرانی و آسفالت محوطه دانشگاه‌هاست که عملکرد کلیه تبصره‌ها در این دانشگاه صفر بوده است.

ب) عملکرد جدول (اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای)

اعتبارات مصوب در قانون بودجه ۱۴۰۲						
عنوان و کد دستگاه	هزینه‌ای	مورد انتظار	درصد تحقق تاکنون	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	مورد انتظار	درصد تحقق تاکنون
۱۲۷۵۴۲ - دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی	۲۱۶۳۰۰۱	۱۴۴۲۰۰۰ ۶۶,۷ درصد	۶۴,۶%	۳۰۷۰۸۳	۲۰۴۷۲۲ ۶۶,۷ درصد	۵۵,۳۶%

مأخذ: نامه شماره ۱۷۴۱ مورخ ۱۴۰۲/۹/۱. [۳]

میزان تحقق اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دانشگاه تا این موقعیت زمانی قابل قبول است.

۳. دانشگاه جامع علمی-کاربردی

الف) عملکرد تبصره‌ها

■ تبصره «۹» بند «الف»: بدون عملکرد؛ دانشگاه از محل فوق اعتباری دریافت نکرده است.

ب) عملکرد جداول (اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای)

اعتبارات مصوب در قانون بودجه ۱۴۰۲ (میلیون ریال)						
عنوان و کد دستگاه	هزینه‌ای	مورد انتظار	درصد تحقق	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	مورد انتظار	درصد تحقق
۱۲۷۲۰۰- دانشگاه جامع علمی-کاربردی	۲۲۳۹۰۰۰	۱۴۹۲۶۶۷	۹۵۲۵۴۰ ۴۲٪	۳,۲۰۰	۸۰۰	۰

مأخذ: نامه شماره ۱۴۰۲/۲۹۳۳۴/م مورخ ۱۴۰۲/۹/۱۱ [۴]

اعتبارات هزینه‌ای اختصاصی دانشگاه (۲۰۵۰۰۰۰) که از محل شهریه دانشجویان می‌باشد ۱۰۰ درصد محقق شده است. اعتبارات هزینه‌ای که از محل بودجه عمومی دولت تأمین می‌شود ۴۲ درصد تاکنون محقق شده که از سقف مورد انتظار (۶۷٪) کمتر است.

۴. سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای

الف) عملکرد تبصره‌ها

■ تبصره «۳» بند «ب»: بدون عملکرد

■ تبصره «۹» بند «ب»: بدون عملکرد

سازمان فنی و حرفه‌ای از محل تبصره‌های فوق اعتباراتی دریافت نکرده است.

ب) عملکرد جداول (اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای)

اعتبارات مصوب در قانون بودجه ۱۴۰۲ (میلیون ریال)						
عنوان و کد دستگاه	هزینه‌ای	مورد انتظار	درصد تحقق	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	مورد انتظار	درصد تحقق
۱۱۲۶۰۰- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای	مصوب ۲۶,۳۳۸,۰۰۰ (ابلاغی) شامل ۲۵,۵۴۷,۰۸۶ عمومی ۲۱,۴۹۳,۲۶۰ و ۴,۰۵۴,۶۰۰ (اختصاصی)	۶۶,۷٪	تخصیص عمومی ۶۸,۵ درصد و اختصاصی ۶۱,۷ درصد از کل ابلاغی	مصوب ۲۰,۱۶۷,۲۰۷ ابلاغی ۲,۰۹۱,۳۴۰	۶۶,۷٪	تخصیص ۲۱,۹ درصد از کل ابلاغی پرداخت خزانه یا درصد تحقق واقعی ۰ درصد

مأخذ: نامه شماره ۰۲/۱۰۰/۳۳۴۲۹ مورخ ۱۴۰۲/۹/۱۱ [۵]

اعتبارات هزینه‌ای سازمان در سطح قابل قبول نسبت به ۸ ماه محقق شده است، اما اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای که نقش مهمی در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای دارد، به‌رغم تخصیص حدود ۲۲ درصدی تاکنون پرداختی از سوی خزانه انجام نشده است که عملکرد دستگاه را با چالش مواجه می‌سازد.

۵. مهارت‌آموزی سربازان

الف) عملکرد تبصره‌ها

■ تبصره «۱۸» بند «الحاقی ۱»: بدون عملکرد؛ در سال ۱۴۰۲ تاکنون عملکرد این تبصره صفر بوده است. قرارگاه مهارت‌آموزی علت این امر را تأخیر در ابلاغ توزیع نهادی و عدم تعیین تکلیف سهم دستگاه‌های حمایتی از جمله قرارگاه از سوی وزارت اقتصاد و دارایی و به‌تبع آن عدم ابلاغ سهم بانک‌های عامل، اعلام کرده است.

ب) عملکرد جداول (اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای)

اعتبارات مصوب در قانون بودجه ۱۴۰۲ (میلیون ریال)						
عنوان و کد دستگاه	هزینه‌ای	مورد انتظار	درصد تحقق	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	مورد انتظار	درصد تحقق
۱۱۱۴۶۸ - قرارگاه مهارت‌آموزی	۲,۵۳۰,۰۰۰	۶۶,۷٪	۶۷۰۰۰۰ ۲۶٪	---	۰	۰

مأخذ: نامه شماره ۳۸/۱۱۰۲/۰۲۶۸۶ مورخ ۱۴۰۲/۹/۱۱. [۶]

اعتبارات قرارگاه مهارت‌آموزی نیز که بخش عمده‌ای از آن مربوط به تعهدات این قرارگاه نسبت به دستگاه‌های ارائه‌کننده آموزش است از سقف مورد انتظار بسیار کمتر و ۲۶ درصد بوده است؛ لذا عدم تحقق این اعتبارات موجب عدم اجرای تعهدات قرارگاه نسبت به دستگاه‌ها می‌شود.

۶. دبیرخانه شورای عالی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی
الف) عملکرد تبصره‌ها

در ارتباط با دبیرخانه شورای عالی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی تبصره‌ای در قانون بودجه ۱۴۰۲ لحاظ نشده است.

ب) عملکرد جداول (اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای)

اعتبارات مصوب در قانون بودجه ۱۴۰۲ (میلیون ریال)						
عنوان و کد دستگاه	هزینه‌ای	مورد انتظار	درصد تحقق	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	مورد انتظار	درصد تحقق
۱۱۵۴۶۰۰ - دبیرخانه شورای عالی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی	۹۹۰۰	۶۶,۷٪	۰	۰	۰	۰

مأخذ: ۰۲/۳۴۳۳۶ مورخ ۱۴۰۲/۹/۸. [۷]

به دلیل عدم انتخاب ذی حساب برای دبیرخانه و عدم افتتاح حساب بانکی به نام دبیرخانه جذب اعتبار به تعویق افتاده است، اما پس از انجام مراتب فوق مقرر گردید تا پایان آذرماه کل اعتبار تخصیص یابد. البته این میزان اعتبار (کمتر از یک میلیارد تومان) نسبت به وظایفی که دبیرخانه دارد بسیار ناچیز است که در عمل موجب عدم اجرای این وظایف است.

۷. وزارت آموزش و پرورش - متوسطه دوم فنی و حرفه‌ای و کاردانش
الف) عملکرد تبصره‌ها

در ارتباط با آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش تبصره‌ای در قانون بودجه ۱۴۰۲ وجود ندارد.

ب) عملکرد جداول (اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای)

اعتبارات مصوب در قانون بودجه ۱۴۰۲ (میلیون ریال)			
عنوان و کد دستگاه	اعتبار طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	مورد انتظار	میزان تحقق
۱۲۷۵۰۰ - وزارت آموزش و پرورش (پیوست یک - اعتبار طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای) جهت تجهیز هنرستان‌ها با کدهای ۱۸۰۲۰۷۵۰۰۱ و ۱۸۰۲۰۷۶۰۰۱	۳۰۰۰۰۰۰	۶۶,۷٪	۱۰۰۰۰۰۰ ۳۳٪

مأخذ: گزارش شفاهی مدیرکل آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش. [۸]

اعتبارات مربوط به تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای خصوصاً هنرستان‌ها که نیازمند مواد مصرفی و امکانات کارگاهی هستند نقش حیاتی در ارائه این آموزش‌ها و کیفیت آنها دارد. عدم تحقق این اعتبارات موجب کاهش کیفیت و یادگیری ناقص هنرجویان می‌شود.

۳. نتیجه‌گیری

به‌رغم وجود تبصره‌های جزئی در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در قانون بودجه ۱۴۰۲ متأسفانه عملکرد تبصره‌های موجود صفر بوده است. برخی از علل این عدم تحقق عبارتند از:

۱. استفاده از محل اعتبارات مالی خارجی (فاینانس) با وجود اهمیت زیادی که در جهت تکمیل و به‌روزرسانی تجهیزات کارگاهی و آزمایشگاهی دارد به دلیل، ضعف در تعاملات بانکی بین‌المللی و ناآشنایی دانشگاه‌ها و سایر مؤسسه‌های آموزشی و پژوهشی در طی مراحل و فرایند دریافت تسهیلات مالی بین‌المللی باعث شده است که تحقق عملکرد این بند وابسته به توانمندی‌های سازمانی باشد و فرایندها به‌صورت نظام‌مند پیش نرود. با توجه به مشکلات بیان شده در اخذ تسهیلات خارجی توسط دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی بهتر است دولت رأساً اقدام به اخذ تسهیلات خارجی (فاینانس) کرده و ضمن پیش‌بینی منابع بازپرداخت آن در بودجه‌های سنواتی، اقدام به تخصیص این تسهیلات به دستگاه‌های تعیین شده باشد.

۲. دریافت تسهیلات مالی از بانک‌ها در سقف درآمد اختصاصی توسط دانشگاه فنی و حرفه‌ای به دلیل تعدد مراکز و درآمدزایی نبودن عمده آنها و مشکلات مربوط به توزیع عملاً محقق نشده است.

۳. عملکرد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های مرتبط با این حوزه که بیشتر مربوط به حقوق و دستمزد است در حد قابل قبول نسبت به ۸ ماه گذشته از سال محقق شده است. البته اعتبارات قرارگاه مهارت‌آموزی حدود ۲۶ درصد تخصیص یافته است که تعهدات این نهاد را نسبت به دستگاه‌های ارائه‌کننده آموزش با چالش مواجه می‌سازد.

۴. اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دانشگاه فنی و حرفه‌ای ۴۰.۸ درصد، دانشگاه شهید رجایی ۵۵ درصد، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای ۲۲ درصد و هنرستان‌ها ۳۳ درصد تخصیص یافته است. عملکرد این اعتبارات در خصوص هنرستان‌ها و سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کمتر از حد انتظار و موجب کاهش کیفیت آموزش است.

منابع و مأخذ

- [۱] قانون بودجه ۱۴۰۲
- [۲] نامه شماره ۲۵/۱۰۰۸ مورخ ۱۴۰۲/۹/۷.
- [۳] نامه شماره ۱۷۶۴۱ مورخ ۱۴۰۲/۹/۱.
- [۴] نامه شماره ۱۴۰۲/۲۹۳۳۴/م مورخ ۱۴۰۲/۹/۱۱.
- [۵] نامه شماره ۰۲/۱۰۰/۳۳۴۲۹ مورخ ۱۴۰۲/۹/۱.
- [۶] نامه شماره ۳۸/۱/۱۰۲/۰۲۶۸۶ مورخ ۱۴۰۲/۹/۱۱.
- [۷] مورخ ۰۲/۳۴۳۳۶/۱۴۰۲/۹/۸.
- [۸] گزارش شفاهی مدیرکل آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش.

گزیده سیاستی

عدم تحقق تبصره‌های مرتبط با حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، تخصیص نامطلوب اعتبارات تملک‌داری‌های سرمایه‌ای در هنرستان‌ها و سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای و تخصیص مناسب اعتبارات هزینه‌ای بخش عمده دستگاه‌های ارائه‌کننده این آموزش‌های مهم‌ترین یافته‌های بررسی عملکرد بودجه ۱۴۰۲ می‌باشد.